

POSTANOWIENIE

14 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 14 stycznia 2026 r. w Warszawie
zażalenia P. K.

na postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie

z 30 sierpnia 2022 r., IV WSC 42/22,

w sprawie ze skargi P. K. o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie

z 30 czerwca 2020 r., IV Ca 2328/19

z wniosku S. J.

z udziałem P. K.

o pozbawienie władzy rodzicielskiej nad małoletnim A. K.

oraz z wniosku P. K.

z udziałem S. J.

o ograniczenie władzy rodzicielskiej nad małoletnim A. K.,

oddala zażalenie.

[S.J.]

UZASADNIENIE

Uczestnik P. K. 12 sierpnia 2022 r. złożył skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 30 czerwca 2020 r.

Postanowieniem z 30 sierpnia 2022 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie odrzucił skargę jako złożoną po terminie.

Powyższe orzeczenie zaskarżył zażaleniem uczestnik, zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 424⁶ § 3 w zw. z art. 424^{1a} k.p.c. przez dokonanie odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, pomimo tego że sąd drugiej instancji może odrzucić skargę jedynie w sytuacji określonej w art. 424⁶ § 3, a żadna okoliczność objęta hipotezą tego przepisu w niniejszej sprawie nie zaistniała;

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 42a § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej: „p.u.s.p.”) przez brak przekazania stronie i jej pełnomocnikowi informacji o nazwisku sędziego wyznaczonego do rozpoznania niniejszej sprawy celem skorzystania przez stronę z możliwości zbadania spełnienia przez sędziego referenta wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu.

We wnioskach skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 424⁶ § 3 k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną z naruszeniem art. 87¹ § 1, spóźnioną, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie.

Z kolei w myśl art. 424⁶ § 1 k.p.c. skargę wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwóch lat od dnia jego uprawomocnienia się. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że skargę wniesiono po upływie ww. terminu.

W takiej sytuacji – wbrew w twierdzeniom zażalenia – zaistniała przesłanka do odrzucenia skargi w postaci jej spóźnienia.

Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia rozpoznaje Sąd Najwyższy. Sąd, do którego wnosi się skargę, a więc tego, który wydał zaskarżony wyrok, pełni funkcję tylko formalną, rozstrzygając o dopuszczalności skargi, a wydane postanowienia podlegają kontroli Sądu Najwyższego (art. 394¹ § 1 k.p.c.).

Zgodnie z art. 42a § 5 p.u.s.p. wniosek składa się w terminie 7 dni od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę.

Po upływie terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, prawo do wniesienia wniosku wygasa. Sąd przy doręczeniu pierwszego pisma w sprawie zawiadamia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę, a przy każdym kolejnym - jeżeli skład rozpoznający sprawę uległ zmianie.

Jednakże skarżący pominął, że w myśl art. 42a § 4 p.u.s.p. przedmiotowy wniosek o stwierdzenie przesłanek, o których mowa w § 3, może być złożony wobec sędziego wyznaczonego do składu sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji lub apelację, z wyłączeniem spraw, w których termin do ich rozpoznania i wydania orzeczenia jest nie dłuższy niż miesiąc od dnia złożenia pisma procesowego wszczynającego postępowanie w sprawie.

Sędzia, który wydał zaskarżone postanowienie nie był wyznaczony ani do składu sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji, ani do składu sądu rozpoznającego apelację. Rolę Sądu, który orzeka o dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, scharakteryzowano już powyżej. W rezultacie, wniosek o badanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności, o którym stanowi art. 42a § 3 p.u.s.p., w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, był niedopuszczalny.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia, na podstawie art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c.

Jacek Grela

[S.J.]

[a.ł.]